

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА
ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

**Б.ОСМОНОВ АТЫНДАГЫ ЖАЛАЛ-АБАД МАМЛЕКЕТТИК
УНИВЕРСИТЕТИ**

ФИЛОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТИ

ЖАМУнун Окумуштуулар
Кенешинде талкууланды
№1 протокол 30-август 2022-ж.

**ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН НЕГИЗГИ БИЛИМ БЕРҮҮ
ПРОГРАММАСЫ**

багыты:

550300 Филологиялык билим берүү

даярдоо профили:

кыргыз тили жана адабияты

квалификациясы:

магистр

окутуу формасы:

күндүзгү

Жалал-Абад-2022

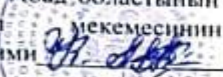
Негизги билим берүү программасы (НББП) Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан иштелип чыккан жогорку кесиптик билим берүүнүн 550300 филологиялык билим берүү багыты боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын талабына ылайык түзүлдү.

НББП кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын 2022-жылдын "29.08" жыйынында каралды жана №1 протокол менен бекитилди.

Иштеп чыккандар:

Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын башчысы Кадырова А.
Филология факультетинин деканы: Калмурзаева А.А.
Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын улук окутуучусу Кочорова Г.О.

Иш берүүчүлөрдүн өкүлдөрү:

Жалал-Абад областынын Сузак районундагы №85 "Ынтымак" жалпы орто билим берүү мектеп-мекемесинин директору, кыргыз тили жана адабияты мугалими Боржуева К.А.

Жалал-Абад областынын Сузак районундагы №77 Т.Байзаков атындагы берүү мектеп мекемесинин директору, кыргыз тили жана адабияты мугалими Токтосунова А.Г.

НББПнын эксперттери:

К.Ш. Токтомаматов атындагы ЭАУнун доценти, ф.и.к. Алдасбаева Д.М.

Илимий изилдөө медициналык-социалдык генетикумуу, табигый-гуманитардык дисциплиналар кафедрасынын доценти, ф.и.к. Гурлубасева А.М.

Бүтүрүүчүлөр:

Жалал-Абад шаарындагы Н.Закиров атындагы №2 орто мектептин директору Мараймова Н.М.

Э.Уметов атындагы педагогикалык факультетинин педагогика, психология жана окутуунун технологиялары кафедрасынын доценти, п.и.к. Ураимов К.М.

Медициналык факультетинин гуманитардык дисциплиналар кафедрасынын улук окутуучусу Ашимбаева Г.С.

МАЗМУНУ

1. Жалпы жобо	4
1.1. Негизги билим берүү программасы	4
1.2. НББПны иштеп чыгуунун нормативдик документтери	4-5
1.3. Терминдер, аныктамалар, белгилер, кыскартуулар.	5
2.НББПнын колдонулуу чөйрөсү	5-6
2. ЖКББ НББПнын жалпы мүнөздөмөсү	7
Магистрди даярдоодо НББПнын максаты (миссиясы)	7
ЖКББ НББПнын инсанды окутуу жана тарбиялоо багытында даярдоонун максаты	7-8
Бүтүрүүчүнүн НББПдагы кесиптик ишмердүүлүгүнүн мүнөздөмөсү.	9
4. НББПны ишке киргизүүнүн шарттарына коюлган талаптар	10
4.1. НББПны ишке ашырууда ЖАМУнун укуктарына жана милдеттерине коюлган жалпы талаптар	9
5. Магистрлерди даярдоодо НББПнын структурасына коюлган талаптар	11
5.1. Магистрлерди даярдоонун НББПсын өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына талаптар	11
5.2. Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча магистрлерди даярдоонун НББП структурасына талаптар.	13
5.3. Магистрлерди даярдоонун НББПсын ишке ашыруунун шарттарына талаптар	14
6. НББПны ишке киргизүүдө билим берүү процессинин мазмунун жана уюштурулушун жөнгө салуучу документтер	15
7. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар	16
8. Тиркемелер.	19-32

1. ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

1.1. Негизги билим берүү программасы (аныктама)

Б.Осмонов атындагы ЖАМУда **550300 Филологиялык билим берүү** багытынын кыргыз тили жана адабияты квалификациясы боюнча магистрлерди даярдоо боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасы билим берүү чөйрөсүндө аймактын эмгек рыногунун талаптарын эске алуу менен, Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамдарына жана башка нормативдик укуктук актыларына ылайык Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлиги тарабынан бекитилген мамлекеттик билим берүү стандартынын (Бишкек, 2021) негизинде даярдоонун аталган багыты боюнча иштелип чыгып, бекитилген окуу-усулдук документтерди өзүнө камтыйт.

Аталган негизги билим берүү программасы максатын, күтүлүүчү натыйжаларды, билим берүү процессинин мазмунун, шартын жана колдонуунун технологияларын, аталган багыт боюнча бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоону жөнгө салат жана өзүнө төмөнкүлөрдү камтыйт: а) окуу планы; б) жумушчу окуу планы; в) НББПдагы компетенциялар картасын, г) окуу планындагы базалык дисциплиналардын программаларынын аннотацияларын; д) окуу планындагы ЖОЖдук компоненттердеги дисциплиналардын жана элективдик курстардын программаларынын аннотацияларын; е) педагогикалык практикалардын программаларынын аннотациясын; ж) бүтүрүүчү мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптарды.

1.2. НББПны иштеп чыгууга негиз болгон нормативдик документтер

Магистрдин НББПсын иштеп чыгуунун нормативдик базасы төмөнкүлөрдөн турат:

- Кыргыз Республикасынын 2003-жылдын 30-апрелиндеги №92 «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамы (КР мыйзамдарынын редакциясында 28-дек. 2006-ж. №225, 31- июль 2007-ж. №111, №115; 20-январь 2009-ж. №10, 17-июнь 2009-ж. №185, 15-январь 2010-ж. №2, 13-июнь 2011-ж. №42, 8-август 2011-ж., №150, 29-дек., 2011-ж. №255, 23- август 2011-ж. №496, 29-май 2012-ж. №347, 30-июль 2013-ж. №176).
- КР Өкмөтүнүн 3-февраль 2004-ж. №53 токтому менен бекитилген КРда жогорку кесиптик билим берүүчү билим берүү уюмдары жөнүндөгү Жобосу;
- 531000 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандарты (Бишкек, 2021), квалификациясы: магистр;
- Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагы боюнча нормативдик укуктук актылары;
- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Уставы;
- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун «Окуу процессин окутуунун кредиттик технологияларынын (ECTS) негизинде уюштуруу жөнүндөгү» Жобосу;
- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун «Дисциплиналардын жумушчу программаларынын жана силлабустарынын мазмуну жана түзүлүшү жөнүндөгү» Жобосу;
- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун «Окуу-усулдук комплекс (УМК) жөнүндөгү» Жобосу;
- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун «Педагогикалык практиканы өткөрүү жөнүндөгү» Жобосу;
- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун «Бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик аттестациясы жөнүндөгү» Жобосу;
- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун «Билим берүүнүн сапатына мониторинг жүргүзүү жөнүндөгү» Жобосу;
- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун «Студенттерди учурдагы текшерүү жана аралыктагы аттестациясы жөнүндөгү» Жобосу.
- Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин магистратурасы жөнүндө жобо
- Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин бюллетени. Магистрдик диссертация боюнча жобо

1.3. ТЕРМИНДЕР, АНЫКТАМАЛАР, БЕЛГИЛЕР, КЫСКАРТУУЛАР.

1.3.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн бул негизги билим берүү программасында Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамына жана жогорку кесиптик билим берүү чөйрөсү үчүн Кыргыз Республикасы тарабынан кабыл алынган эл аралык документтерге ылайык төмөнкүдөй терминдер жана аныктамалар колдонулат:

- **негизги билим берүү программасы** – даярдоонун тийиштүү багыты боюнча билим берүү процессин ишке ашырууну уюштуруунун максатын, мазмунун, күтүлүүчү натыйжаларды көрсөтүүчү окуу-усулдук документациялардын жыйындысы;

- **даярдоонун багыты** - жалпы фундаменталдык даярдоонун негизинде интеграцияланган ар кандай профилдеги жогорку кесиптик билими бар кадрларды (адистерди, бакалаврларды жана магистрлерди) даярдоо боюнча билим берүү программаларынын комплекси;

- **профиль** – кесиптик ишмердүүлүктүн объектиси жана (же) НББПнын конкреттүү көрүнүшкө багытталышы;

- **компетенция** – белгилүү бир чөйрөдө анын натыйжалуу өндүрүштүк ишмердүүлүгү үчүн зарыл болгон студенттин билим берүү даярдыгына алдын ала белгиленген коомдук талап (норма);

- **бакалавр** – магистратурага тапшырууга жана кесиптик ишмердүүлүктү жүргүзүүгө укук берүүчү жогорку кесиптик билимдин квалификациясынын деңгээли;

- **магистр** - аспирантурага жана (же) негизги докторантурага (PhD/профиль боюнча) тапшырууга жана кесиптик ишти жүзөгө ашырууга укук берүүчү жогорку кесиптик билимдин квалификациясынын деңгээли;

- **кредит** – негизги кесиптик билим берүү программасынын эмгек сыйымдуулугунун шарттуу өлчөмү;

- **окутуунун натыйжалары** – негизги билим берүү программасын окутуунун натыйжасында калыптандырылуучу компетенциялар.

- **түздөөчү (выравнивающие) курстары** - тиешелүү багыт (адистик) боюнча базалык билими бар бакалавриат студенттери тарабынан окуунун биринчи жылында багыт боюнча магистрлерди даярдоонун негизги билим берүү программасын өздөштүрүү үчүн зарыл болгон негизги кесиптик билимдерге жана компетенцияларга ээ болуу үчүн өздөштүрүлгөн дисциплиналар;

- **жалпы илимий компетенциялар** – үйрөнүү, талдоо жана синтездөө ж.б. мүнөзүнө ээ кесиптик ишмердиктин бардык (же көпчүлүк) түрлөрү

- **инструменталдык компетенциялар** - когнитивдик жөндөмдүүлүктөрдү, идеяларды жана ойлорду түшүнүү жана колдонуу жөндөмдүүлүгүн камтыйт; методикалык жөндөмдүүлүктөр, айлана-чөйрөнү түшүнүү жана башкаруу, убакытты уюштуруу, окутуу, чечим кабыл алуу жана көйгөйлөрдү чечүү үчүн стратегияларды түзүү; технологиялык көндүмдөр, технологияны колдонуу менен байланышкан көндүмдөр, компьютердик көндүмдөр жана маалыматты башкаруу жөндөмдөрү; лингвистикалык жөндөмдөр, коммуникативдик компетенциялар;

- **социалдык, жеке жана жалпы маданий компетенциялар** - сезимдерди жана мамилелерди билдирүү, критикалык ой жүгүртүү жана өзүн-өзү сыңдоо жөндөмү менен байланышкан жеке жөндөмдүүлүктөр, ошондой эле социалдык өз ара аракеттенүү жана кызматташуу процесстери менен байланышкан социалдык көндүмдөр, топтор менен иштөө жана социалдык жана этикалык милдеттерди алуу жөндөмдүүлүгү,

- **кесиптик стандарт** - кесиптик иштин белгилүү бир түрүнүн чегинде анын мазмунуна жана сапатына талаптарды аныктаган жана ишинин түрүнө карабастан ар кандай уюмдун кызматкердин штаттагы ордун татыктуу ээлөө үчүн жооп бериши керек болгон квалификациясынын сапаттык деңгээлин сүрөттөгөн негизги документ.

1.3. 2. Кыскартуулар жана белгилер Жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасында төмөнкүдөй кыскартуулар кездешет:

МББС – мамлекеттик билим берүү стандарты;

ЖКББ – жогорку кесиптик билим берүү;

НББП – негизги билим берүү программасы;

ОУБ – окуу-усулдук бирикме;

ЖИК - жалпы илимий компетенциялар;

ИК - инструменталдык компетенциялар;

КК – кесиптик компетенциялар

КИЖМК – коомдук инсандык жана жалпы маданий компетенциялар

2. НББПнын КОЛДОНУЛУУ ЧӨЙРӨСҮ

2.1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасына азыркы Убактылуу мамлекеттик талаптар (мындан кийин ЖКББ НББП УМТ) өз алдына **550300 Филологиялык билим берүү** багыты боюнча магистрди даярдоонун НББПсын ишке ашырууда окуу жана уюштуруучулук-усулдук иш кагаздарын даярдоодо негиз болуучу нормалардын, эрежелердин жана талаптардын айкалышын, Кыргыз Республикасынын аймагындагы лицензиясы же мамлекеттик аккредитациядан (аттестациядан) өткөн бардык жогорку кесиптик билим берүүчү бардык билим берүү мекемелеринин (мындан кийин - ЖОЖдор), алардын уюштуруучулук-укуктук формаларынын өзгөчөлүгүнө карабастан, негизги билим берүү программаларын өздөштүрүүсүнүн сапаттык баасын аныктайт.

2.2. 550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча учурдагы ЖКББ НББП УМТынын негизги колдонуучулары:

- Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун жетекчилиги, илимий-педагогикалык (профессордук-окутуучулук курам, илимий кызматкерлер) курам жана аталган багыт боюнча илимдин, техниканын жана социалдык чөйрөнүн жетишкендиктерин жана даярдоонун деңгээлин эсепке алуу менен НББПны жаңылап жана эффективдүү ишке ашыруу үчүн иштеп чыккан жогорку окуу жайдагы жооптуулар;

- даярдоонун аталган багыты боюнча ЖОЖдун негизги билим берүү программасын өздөштүрүү үчүн өзүнүн окуу ишмердүүлүгүн эффективдүү жүргүзгөн жоопкерчиликтүү магистранттар;

- кесиптик билим берүү чөйрөсүнө тиешелүү иш берүүчүлөр менен адистердин бирикмеси;

- Кыргыз Республикасынын билим берүү тармагындагы аткаруу бийлигинин борбордук мамлекеттик органдарынын тапшырмасы боюнча негизги билим берүү программаларынын иштелмесин камсыз кылган окуу-усулдук бирикмелер жана кенештер;

- жогорку кесиптик билим берүүнү финансылоону камсыздоочу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдары;

- жогорку кесиптик билим берүү тармагынын билим сапатын көзөмөлдөөчү жана жогорку билим берүү системасында мыйзамдардын сакталышына көзөмөлдү камсыздоочу аткаруу бийлигинин ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдары.

- кесиптик жогорку билим чөйрөсүндөгү билим берүү программаларын жана уюмдарын аккредитациялоону жүзөгө ашыруучу аккредитациялык органдар.

2.3. Талапкерлердин даярдыгынын деңгээлине коюлуучу талаптар

2.3.1. Жогорку окуу жайга тапшырган абитуриенттин билим деңгээли «Магистр» квалификациясы ыйгарылган, же жогорку "бакалавр" квалификациясы менен кесиптик квалификацияга ээ болушу керек.

Талапкерден талап кылынуучу документтер:

- Жогорку кесиптик билим берүүнүн «магистр» квалификациясын алууга умтулган талапкердин “филологиялык билим берүү” багыты боюнча “бакалавр” квалификациясы ыйгарылган диплом;

- келечектеги педагогикалык ишмердүүлүгүнө жол бербеген оорулары жана коммуникациялык чөйрөдө кемчиликтери жоктугун аныктаган медициналык документтер;

3. Магистрди даярдоонун жалпы мүнөздөмөсү

3.1. Б.Осмонов атындагы ЖАМУда 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты квалификациясы боюнча даярдоо төмөндөгүдөй жүргүзүлөт:

- бакалаврларды даярдоонун ЖКББ НББПсы;
- магистрлерди даярдоонун ЖКББ НББПсы;

Бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПсын толук өздөштүргөн жана коюлган тартипте мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан ийгиликтүү тапшырган жогорку окуу жайдын бүтүрүүчүлөрүнө жогорку окуу жайды бүткөндүгү жөнүндө “бакалавр” академиялык деңгээли ыйгарылып диплом берилет.

Магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББПсын толук өздөштүргөн жана белгиленген тартипте мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан ийгиликтүү тапшырган жогорку окуу жайдын бүтүрүүчүлөрүнө жогорку окуу жайды бүткөндүгү жөнүндө “магистр” академиялык деңгээли ыйгарылып диплом берилет.

3.2. 550300 Филологиялык билим берүү багытынын магистрлерди даярдоо боюнча **ЖКББ НББПсын толук өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтү** “Кыргыз тили жана адабияты” магистрдик программасы боюнча “магистр” академиялык деңгээли ыйгарылып бекитилген жогорку кесиптик билимдин базасы менен 2 жылдан кем эмес.

Күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуунун формасы боюнча бакалаврларды даярдоо боюнча ЖКББ НББПсын өздөштүрүүнүн мөөнөтү дистанттык билим берүү технологияларын пайдалануу менен окутуунун ар түрдүү формаларын айкаштыруу аркылуу жогорку окуу жай тарабынан окутуунун күндүзгү формасы менен өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтүнөн 1 жылга узартылат.

“Бакалавр” академиялык деңгээли ыйгарылып бекитилген жогорку кесиптик билимдин базасы менен күндүзгү-сырттан (кечки) жана сырттан окуунун формасы боюнча магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББПсын өздөштүрүүнүн мөөнөтү дистанттык билим берүү технологияларын пайдалануу менен окутуунун ар түрдүү формаларын айкаштыруу аркылуу жогорку окуу жай тарабынан окутуунун күндүзгү формасы менен өздөштүрүүнүн нормативдик мөөнөтүнөн жарым жылга узартылат.

“Адис” квалификациясы бар толук жогорку кесиптик билимдин негизинде магистрлерди даярдоо үчүн БЭП ЖПКны өздөштүрүү мөөнөтү бир жылдан кем эмес.

Бакалаврлар жана адистиктер үчүн даярдоонун багыттары байланышпаган (туура келбеген) багыттары боюнча жогорку кесиптик билими бар абитуриенттер үчүн билим берүү программасын өздөштүрүү мөөнөтү тиешелүү адистиктер боюнча магистрлерди даярдоо үчүн ЖБББ НББПнын негизги кесиптик билимдерин жана компетенцияларын түзүүчү деңгээлдик курстарды өздөштүрүү жолу менен көбөйтүлөт.

Жеке окуу планы боюнча окууда окуунун формасына карабастан окуу мөөнөтү ЖОЖ тарабынан өз алдынча белгиленет.

3.3. Жалпы орто же орто кесиптик билим берүүнүн базасы менен магистрлерди даярдоо боюнча ЖКББ НББПны өздөштүрүүнүн жалпы мөөнөтү окутуунун күндүзгү бөлүмүндө 360 зачеттук бирдиктен (кредиттен) кем эмес жана “бакалавр” академиялык деңгээли ыйгарылып бекитилген жогорку кесиптик билимдин базасы менен 120 кредиттен (зачеттук бирдиктен) кем эмес.

ЖКББ НББП күндүзгү окуу формасы үчүн көлөмү 60 зачеттук бирдикке (кредитке) барабар.

Бир окуу семестринин көлөмү 30 зачеттук бирдикке (кредитке) барабар (окуу процесси эки семестрден турган учурда).

Бир зачеттук бирдик (кредит) студенттин 30 саат окуу жумушуна (аудиториялык, өз алдынча иштөө жана аттестациялоонун бардык түрүн кошкондо) барабар.

Окуу жылы үчүн ЖКББ НББПнын көлөмү окутуунун түрдүү формаларын айкалыштырганда жана дистанттык билим берүү технологияларын пайдаланганда 48 кредитти (зачеттук бирдикти) түзөт.

3.4. 550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча ЖКББ НББПнын инсанды окутуу жана тарбиялоо багытында даярдоонун максаты

3.4.1. Окутуу багытында **550300 Филологиялык билим берүү** багыты боюнча ЖКББ НББПнын максаты: филология жана гуманитардык илимдер, тил, инсандар аралык жана маданияттар аралык коммуникация, билим берүү, илим, тарых, маданият жана менеджмент тармагында инновациялык профессионалдык ишмердүүлүктү жүргүзүүгө жөндөмдүү, алардын социалдык мобилдүүлүгүнө жана эмгек рыногунда туруктуулугуна өбөлгө түзгөн универсалдуу жана кесиптик компетенцияларга ээ педагогду даярдоо.

3.4.2. Тарбиялоо багытында 53100 Филология багыты боюнча ЖКББ НББПнын максаты: максатка умтулгандык, уюштуруучулук, жоопкерчиликтүүлүк, атуулдук, коммуникативдүүлүк, толеранттуулук жана алардын жалпы маданиятын өстүрүү, үзгүлтүксүз билим алуу чөйрөсүндө кесиби боюнча өзүн жана өз билимин өстүрүүгө багытталган социалдык-личносттук сапаттарын калыптандырууну максат кылат.

3.5. Бүтүрүүчүнүн 550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча кыргыз тили жана адабияты квалификациясы боюнча магистрди даярдоонун кесиптик ишмердүүлүгүнүн багыттарына кирет:

- билим берүү жана илим;
- тарых, маданият жана искусство;
- байланыш, маалыматтык жана коммуникативдик технологиялар;
- башкаруу, администрация, иш кагаздарын камсыздоо;
- массалык маалымат каражаттары, басылмалар жана полиграфия;
- сервистик кызмат көрсөтүү: экспертизи, редактирлөө, котормо (оозеки, жазма, синхрондук ж.б.) ж.б.у.с.

Бүтүрүүчүлөрдүн билим деңгээли жана алар ээ болгон компетенциялары кызматкердин квалификациясына коюлган талаптарга жооп берген шартта кесиптик иштин башка тармактарында жана (же) чөйрөлөрүндө кесиптик ишти жүзөгө ашыра алышат.

3.6. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүктөрүнүн объектиси

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты квалификациясы боюнча бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объектисине кирет:

- билим берүү процесси жана тарбия, окуу-усулдук документация, билим берүүнүн методу жана технологиялары, цифралык технологиялар;
- тилдин теориясы тарыхы жана функцияланышы;
- тарыхый-адабий процесс;
- тексттердин ар түрдүү типтери – жазуу, оозеки жана виртуалдык (гипертексттер жана мультимедиялык объекттердин тексттик элементтери кошулуп);
- коомдун рухий жактан байышына көмөктөшүүчү интеллектуалдык продуктыларды түзүүгө багытталган филология илиминин жана гуманитардык билимдердин ыкмаларынын, каражаттарынын, ыкмаларынын жана ыкмаларынын жыйындысы;
- илимий долбоорлор, топтоонун методу жана анализи, эксперттик жыйынтыктар;
- улуттук маданий-билим берүү жана гуманитардык чөйрөнү калыптандырууга жана өнүктүрүүгө багытталган изилдөөлөр
- нормативдүү-укуктук документациялар.

3.7. Бүтүрүүчүлөрдүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты квалификациясы боюнча магистрди даярдоонун кесиптик ишмердүүлүгүнүн түрлөрү:

- илимий-изилдөөчүлүк,

- педагогикалык,
- башкаруучулук;
- долбоорлоочулук

Бүтүрүүчү негизинен даярдалып жаткан кесиптик иш-аракеттин конкреттүү түрлөрү тиешелүү кесиптик стандарттын негизинде (эгерде бар болсо) же кызыкдар иш берүүчүлөр менен биргеликте ЖОЖ тарабынан иштелип чыккан анын билим берүү программасынын мазмунун аныктоого тийиш.

3.8. 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты квалификациясы боюнча магистрдин кесиптик ишмердүүлүгүндөгү милдеттер:

а) илимий-изилдөөчүлүк ишмердүүлүк:

- филология жана башка гуманитардык илимдер тармагындагы теориялык жана практикалык билимдерди критикалык талдоо жана илимий изилдөө үчүн колдонуу;
- заманбап усулдарды жана методологияларды, алдыңкы ата мекендик жана чет өлкөлүк тажрыйбаны колдонуу менен башка адистер жүргүзгөн илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын квалификациялуу талдоо, комментарий берүү, жалпылоо жана жалпылоо;
- филология маселелери боюнча кеңири изилдөөлөрдү жүргүзгөн илимий топтордун ишин башкаруу, илимий басылмаларды даярдоо жана редакциялоо

б) педагогикалык ишмердүүлүк:

- филологиялык билимдерди окутууну жана жайылтууну камсыз кылуу үчүн тексттердин материалдардын ар кандай түрлөрүн квалификациялуу чечмелөө;
- окуучулардын жаш жана жеке өзгөчөлүктөрүн эске алуу менен кесиптик жана моралдык сапаттарды жана мамилелерди калыптандыруу;
- билим берүү мекемелеринде филологиялык дисциплиналар боюнча, ошондой эле балдар жана чоңдор үчүн кошумча билим берүү программаларынын алкагында практикалык жана лекциялык сабактарды өткөрүү;
- студенттик практиканын бардык түрлөрүн уюштуруу жана өткөрүү, студенттик илимий иштерди башкаруу;

в) башкаруучулук ишмердүүлүк:

- семинарларды, илимий талкууларды жана конференцияларды уюштуруу жана өткөрүү, иш чараларды пландаштыруу жана өндүрүштүк бригадаларды башкаруу, күтүүсүз шарттарда инновациялык мамилени негизинде өндүрүштүк маселелерди чечүү;
- негизги жана чектеш тармактардын деңгээлинде профессионалдык талкууларды өткөрүү. Иш-аракеттин бардык чөйрөлөрүндө коммуникациялык көйгөйлөрдү чечүү, чечендик чеберчиликти колдонуу менен эл алдында сүйлөөнү пландаштыруу жана ишке ашыруу;
- эксперттик/кесиптик топтордун/уюмдардын ишин уюштуруу, алардын ишинин натыйжаларын көрсөтүү, стратегиялык топтун көрсөткүчтөрүн баалоо.

г) долбоорлоочулук ишмердүүлүк:

- филологиялык билимдерди жайылтуу жаатында долбоорлорду иштеп чыгуу: региондогу кеп ишмердүүлүгүнүн деңгээлине мониторинг жүргүзүү боюнча долбоорлорду түзүү, кеп маданиятын сактоо, филологиялык лекторийлерди, майрамдарды, фестивалдарды, жогорку маданий мааниси бар даталарга арналган салтанаттарды долбоорлоо;
- маданияттар аралык коммуникация, этностор аралык кеп коммуникация, көп маданияттуу чөйрөдө сүйлөө этикасы жаатында долбоорлорду иштеп чыгуу;
- китеп басып чыгаруу долбоорлорун иштеп чыгуу;
- семантикалык, эстетикалык жана практикалык баалуулугу бар көз карандысыз вербалдык конструкцияларды чыгаруу - ишкердик документтер, жарнак, үгүт, публицистикалык жана башка тексттер, маалыматтык кампаниялардын сценарийлер ж.б.
- коомдун, инсандын керектөөлөрүнө ылайык, этикалык, ченемдик-укуктук ченемдерди эске алуу менен өндүрүштүк жана практикалык максаттарда оозеки жана жазуу жүзүндөгү кепти филологиялык экспертизадан өткөрүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдү уюштуруу жана көрсөтүү.

4. НББПны ишке ашыруу шарттарына жалпы талаптар

4.1. НББПны ишке ашырууда жогорку окуу жайдын укуктары жана милдеттерине жалпы талаптар

4.1.1. Жогорку окуу жай магистрлерди даярдоонун багыттары боюнча өз алдынча НББПны иштеп чыгат. Кыргыз Республикасындагы даярдоо багыттары боюнча эмгек рыногунун суроо-талаптарын эске алуу менен УМТнын негизинде НББП иштелип чыгат.

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиянын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүн эске алуу менен, ЖОЖдо билим берүүнүн сапатын камсыз кылуу боюнча сунуштарды сактоо менен 5 жылда бир жолудан кем эмес жаңыртууга милдеттүү:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу стратегиясын иштеп чыгууда;
- мониторингде, билим берүү программаларын мезгил-мезгили менен карап чыгууда;
- так макулдашылган критерийлердин негизинде студенттердин билиминин жана көндүмдөрүнүн деңгээлин, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгууда;
- профессордук-окутуучулук курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууда;
- бардык ишке ашырылып жаткан билим берүү программаларын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууда, аларды пайдалануунун натыйжалуулугун көзөмөлдөөдө, анын ичинде угуучуларды сурамжылоо аркылуу;
- макулдашылган критерийлер боюнча үзгүлтүксүз өзүн-өзү текшерүүдө өз ишмердүүлүгүн (стратегиясын) баалоо жана башка окуу жайлары менен салыштыруу;
- ишинин натыйжалары, пландары, жаңычылдыктары жөнүндө коомчулукка маалымдоодо.

4.1.2. Студенттердин жана бүтүрүүчүлөрдүн даярдыгынын сапатын баалоодо аларга агымдагы, аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялар киргизилиши керек. Баалоо каражаттарынын фонду жогорку окуу жай тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Жыйынтыктоочу квалификациялык иштердин мазмуну, көлөмү жана түзүлүшүнө болгон талаптар жогорку окуу жайларынын жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялары жөнүндөгү жобого ылайык жогорку окуу жай тарабынан аныкталат.

4.1.3. НББПны иштеп чыгууда бүтүрүүчүлөрдүн социалдык-личносттук компетенцияларын калыптандырууда жогорку окуу жайдын мүмкүнчүлүгү аныкталышы керек (мисалы, ырааттуу ишмердүүлүк мүнөзүндөгү социалдык өз ара аракеттенишүүнүн, өз алдынча уюштуруунун, өз алдынча башкаруунун компетенциялары). Жогорку окуу жай инсандын ар тараптуу өнүгүүсү үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө, социомаданий чөйрөнү жаратууга милдеттүү. Жогорку окуу жай окуу процессинин социалдык тарбиялык өнүгүүсүн, анын ичинде студенттик өз алдынча башкаруучулук, студенттердин коомдук уюмдарга, спорттук жана чыгармачылык ийримдерге, илимий студенттик коомго катышуусун ишке ашырууга милдеттүү.

4.1.4. Жогорку окуу жайдын НББПсы студенттердин тандоо курсу боюнча дисциплиналары камтышы керек. Студенттердин тандоо курсу боюнча дисциплиналарын уюштуруунун тартиби жогорку окуу жайдын окумуштуулар кеңеши тарабынан көрсөтүлөт.

4.1.5. Жогорку окуу жай студенттин өзү окуган программасын түзүүгө катышууга реалдуу мүмкүнчүлүк берүүгө милдеттүү.

4.1.6. Жогорку окуу жай НББПны түзүүдө студенттердин укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга милдеттүү, тандалган предметтер студенттер үчүн милдеттүү окутула турган дисциплиналар экендигин түшүндүрүү керек, ал эми алардын бардык эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан кем болбошу керек.

4.2. НББПны ишке ашырууда студенттердин укуктарына жана милдеттерине жалпы талаптар

4.2.1. НББПда каралгандай студенттер тандоо курстары боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүдө көрсөтүлгөн конкреттүү дисциплиналарды окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде тандоого укугу бар.

4.2.2. Студент өзүнүн жеке билим берүү багытын түзүүдө жогорку окуу жайдагы дисциплиналарды тандоо боюнча жана анын даярдоонун келечектеги профилине (адистешине) кандай таасири бар экендиги боюнча кеңеш алууга укуктуу.

4.2.3. НББПны өздөштүрүүнүн жыйынтыгына жетүү максатында КИЖМКны өнүктүрүү бөлүгүндө студенттер студенттик өз алдынча башкаруучулукту өнүктүрүүгө, коомдук уюмдарда иштөөгө, спорттук жана чыгармачылык ийримдерге, илимий студенттик коомго катышууга милдеттүү.

4.2.4. Студенттер жогорку окуу жайдын НББПсында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү.

4.3. Студенттин окуу жүктөмүнүн максималдуу көлөмү жумасына 45 саат, анын ичине аудиториялык жана аудиториядан тышкары (өз алдынча) окуу иштеринин бардык түрүн кошкондо.

Окутуунун күндүзгү формасындагы аудиториялык сабактардын жумалык көлөмүн ЖКББнын деңгээлин эске алуу менен УМТ ар бир окуу дисциплиналарын окуп-үйрөнүүгө бөлүнгөн жалпы көлөмдүн 25% тен кем эмес чегинде даярдоонун багытынын мүнөздүүлүгүн аныктайт.

4.4. Окутуунун күндүзгү-сырттан (кечки) формасында аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына 16 сааттан кем эмес болушу керек.

4.5. Окутуунун сырттан окуу формасында студент бир жыл ичинде 160 сааттан кем эмес көлөмдө окутуучунун сабактарына катышуу мүмкүнчүлүгүн камсыздоосу керек.

4.6. Бир окуу жылында каникул убактысынын жалпы көлөмү 7 жумадан кем эмес, анын ичине кышкы мезгилге 2 жумадан кем эмес жана 4 жума дипломдон кийинки өргүү кирет.

5. Магистрлерди даярдоонун НББПсына талаптар

5.1. Магистрлерди даярдоонун НББПсын өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына талаптар

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты квалификациясы боюнча “магистр” академиялык деңгээли ыйгарылган бүтүрүүчү ЖКББ НББП УМТнын 3.4.жана 3.8. пункттарында көрсөтүлгөн негизги билим берүү программасынын максатына жана кесиптик ишмердүүлүктүн милдеттерине ылайык төмөндөгүдөй компетенцияларга ээ болуусу керек:

а) универсалдык:

- жалпы илимий (ЖИК):

- Дисциплиналар аралык жана инновациялык ыкмалардын негизинде жарандык-демократиялык коомдун баалуулуктарын өнүктүрүүгө, социалдык адилеттүүлүктү камсыз кылууга, дүйнө таанымды, социалдык жана инсандык маанилүү көйгөйлөрдү чечүүгө багытталган стратегиялык милдеттерди талдай жана чече алат. (ЖИК-1);

- инструменталдык (ИК):

- Чет тилдердин биринде адистештирилген жана чектеш тармактардын деңгээлинде профессионалдык талкууларды жүргүзө алат. (ИК-1);

- Инновациялык жана илимий ишмердүүлүктө колдонуу үчүн маалыматтык технологияларды жана чоң маалыматтарды колдонуу менен жаңы билимдерди чыгара алат. (ИК-2);

- коомдук-инсандык жана жалпы-маданий (КИЖМК)

- максатка жетүү үчүн эксперттик/кесиптик топтордун/уюмдардын ишин уюштура алат. (КИЖМК -1);

б) кесиптик компетенциялар (КК):

педагогикалык ишмердүүлүк:

Билим берүүнү камсыздоодо билим берүүнүн маалыматтык жана жаңы шарттарын долбоорлоо боюнча идеяларды, инновацияларды сунуштайт (КК-1);

- түрдүү билим берүү уюмдарынын ар кандай деңгээлдеги билим берүү процессинде уюштуруунун жана ишке ашыруунун заманбап ыкмаларын жана технологияларын колдоно алат (КК-2);

- студенттердин окутуу жана туруктуу өнүгүү үчүн коопсуз билим берүү чөйрөсүн маалымдоого, туруктуу өнүгүү принциптерин өздөрүнүн кесиптик тармагында колдонууга жөндөмдүү, жогорку окуу жайында атайын дисциплиналар боюнча сабак берүүгө даяр (КК -3);

- көп маданияттуу чөйрөдө иштөөгө жана принциптерди ишке ашырууга жана көп маданияттуу билим берүүгө жана тарбиялоого жөндөмдүү, билимди жана татаал практиканы айкалыштыра алууга жөндөмдүү, билим берүүдө инсандык, жаш курактык жана маданий өзгөчөлүгүн эске алуу менен методдорду жана методикаларды көнүктүрүү жана окутуунун, тарбиялоонун жана өнүктүрүүнүн жеке билим берүү траекториясын долбоорлоого, предметти жана тилди комплекстүү окутуунун ыкмаларын колдонууга жөндөмдүү (КК-4);

- болочоктогу билим берүү траекториясын жана кесиптик карьерасын иштеп чыгууга жана кесиптик жана жеке өз алдынча билим алууга жөндөмдүү (ПК-5);

- Ар кандай топтор (кесиптештер, ата-энелер, өнөктөштөр ж.б.) менен жаш курагына, маданиятына, жайгашкан жерине карабастан, алдына коюлган милдеттерди чечүү үчүн маалыматтык-коммуникациялык технологияларды жана жалпыга маалымдоо каражаттарын колдонууга даяр (КК-6);

илимий-изилдөөчүлүк ишмердүүлүк:

- заманбап илимий методдор, маалыматтык жана инновациялык технологияларды колдонуу менен студенттердин илимий иштерин жетектей алат (ПК-7);

- заманбап билим берүү системасын өнүктүрүүнүн актуалдуу көйгөйлөрүн көрсөтүү, илимий изилдөөлөрдүн натыйжаларын талдап, системалаштырып жана жалпылай алат (КК-8)

- жаңы билимдерди изилдөө жана өндүрүүнүн оригиналдуу тапшырмалары үчүн креативдүү жана жеке жөндөмдүүлүктөрүн пайдалануу менен илимий изилдөөлөрдү өз алдынча жүргүзүүгө даяр (КК-9);

- окуу-методикалык рекомендацияларда жана материалдарда кесиптик ишмердүүлүк боюнча изилдөөлөрдүн жана экспертизалардын натыйжаларын интеграциялоого жөндөмдүү (КК-10);

- жаңы жана дисциплиналар аралык тармактардан билимдерди интеграциялоо жолу менен изилдөөлөрдүн негизинде чечимдерди чыгарууга жөндөмдүү (КК-11);

- Эксперттик/кесиптик топтордун ишмердүүлүгүн уюштурууга жөндөмдүү жана илимий коомчулукка кесиптик коомчулуктун стандарттары жана форматтарына туура келген илимий макалалар, баяндамалар, мультимедиялык презентациялар түрүндө изилдөө жетишкендиктерин көрсөтө алат (КК-12);

- окуу чөйрөсүнүн абалын изилдөөгө жана билим берүү чөйрөсүнө экспертиза жүргүзүүгө, билим берүү уюмун өнүктүрүү үчүн административдик ресурстарды аныктоого даяр (КК-13);

- башкаруу процессинин аткарылышын иликтөөгө жана баалоого даяр, туруктуу өнүгүүнүн парадигмасынын негизинде башкаруу чечимдерин тез арада иштеп чыгууга жөндөмдүү, менеджменттин инновациялык технологияларын башкарууга, күтүлбөгөн шарттарда чечим кабыл алууга жөндөмдүүлүккө ээ (КК-14);

- билим берүү уюмун башкарууда чечимдерди кабыл алуунун жеке жана топтук технологияларын пайдалануу, ата мекендик жана чет элдик тажрыйбага таянуу менен инновациялык ыкмаларды колдонуу менен татаал окуу же иш чөйрөсүн кайрадан түзүп чыгууга жана башкарууга жөндөмдүү (КК-15);

- башкаруу милдеттерин чечүүдө потенциалдуу билим берүү өнөктөштөрүнүн чөйрөсүн аныктоо, билим берүү уюмунун адистеринин кесиптер аралык өз ара карым-катнашын уюштурууга жөндөмдүү (КК-16);

долбоорлоочулук ишмердүүлүк:

- прикладдык же илимий долбоорлорду өз алдынча изилдөөгө, пландаштырууга, ишке ашырууга жана көнүктүрүүгө жөндөмдүү (КК-17);

- билим берүүнүн сапатын контролдоонун формаларын жана методдорун, ошондой эле маалыматтык технологиялардын негизинде контролдук-ченөөчү материалдардын ар кандай түрлөрүн долбоорлой алууга жөндөмдүү (КК-18);

- туруктуу өнүгүү парадигмасынын негизинде окутуунун технологияларын жана конкреттүү ыкмаларын, жаңы окуу мазмунун долбоорлоого даяр (КК-19);

5.2. 550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча магистрлерди даярдоонун НББП структурасына талаптар

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты квалификациясы боюнча НББПнын структурасына төмөнкү блоктор кирет:

1-Блок: - “Дисциплиналар (модулар)”

2-Блок: – “Практика”

3-Блок – “Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация”

Магистрлерди даярдоодо НББПнын структурасы		Магистрлерди даярдоодо НББПнын көлөмү жана анын блоктору, кредит менен
1-Блок: “Дисциплиналар ар (модулар)”	I. Жалпы илимий цикл II. Кесиптик цикл Бардыгы	20-30 40-60 60-90
2-Блок	Практика	20-40
3-Блок	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация	10-20
Магистрлерди даярдоодо ЖКББ НББПнын көлөмү		120

НББП ОН коддору жана анын чечмелениши	НББП компетенциялардын коддору жана анын чечмелениши
ОН-1 филологиялык билим берүү багыты боюнча изилдөөнүн жаңы ыкмаларын пайдалануу менен өз алдынча изилдөөлөрдүн көндүмдөрүнө ээ болуу, квалификациялуу талдоо, комментарийлөө жана илимий изилдөөлөрдүн жыйынтыктарын жалпылоо көндүмдөрүнө ээ болуу	ЖИК-1, ИК-2, КК-4, КК-5, КК-8, КК-9, КК-10, КК-11, КК-17
ОН-2 Карым-катнаштын бардык чөйрөлөрүндө коммуникативдик милдеттерди коюуга жана чечүүгө, түрдүү коммуникативдик чөйрөлөрдө маалымат алмашуу процессин башкарууга (ишмердүүлүк жүргүзүүгө жөндөмдүү) жөндөмдүү	ИК-1, КИЖМК-1, КК-1, КК-6, КК-13, КК-14, КК-15, КК-16, КК-18
ОН-3 окутуунун алдынкы технологияларын колдонуу менен түрдүү билим берүү мекемелеринде педагогикалык ишмердүүлүктү жүргүзүүгө жөндөмдүү	ИК-2, КИЖМК-1, КК-1, КК-2, КК-3, КК-17, КК-15,

ОН-4 кесиптик ишмердүүлүгүндө интеллектуалдык потенциалга жетүүгө жөндөмдүү, ишмердүүлүк багытка көнүккөнгө жана өзгөрүүгө даяр	ЖИК-1, ИК-1, КИЖМК-1, КК-7, КК-9, КК-12, КК-16, КК-19
--	---

Б.Осмонов атындагы ЖАМУ мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык магистрлерди даярдоо үчүн НББПны иштеп чыгат жана улуттук квалификациялык алкактарга ылайык окутуунун натыйжаларына жетүү үчүн жоопкерчилик тартат.

5.2.1. НББПсынын 2-блокунда практиканын (башкаруучулук, илимий-педагогикалык, илимий-изилдөө иштери) түрлөрүн камтыйт.

5.2.2. 3-блок "Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация" мамлекеттик экзамендерди тапшырууга жана тапшырууга даярданууну, бүтүрүү квалификациялык ишин бүтүрүү жана коргоону камтыйт (эгерде ЖОЖ жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга бүтүрүү квалификациялык ишин киргизсе).

Магистрлерди даярдоо үчүн НББПнын алкагында милдеттүү жана тандоо бөлүктөрүнө бөлүнөт. Магистратураны даярдоонун НББПнын милдеттүү бөлүгү улуттук квалификациялык алкактын деңгээлин эске алуу менен жалпы илимий, универсалдуу, социалдык жана жеке, жалпы маданий жана кесиптик компетенциялардын калыптанышын камсыз кылуучу дисциплиналарды жана практикаларды камтыйт.

5.3. Магистрлерди даярдоонун НББПсын ишке ашыруунун шарттарына талаптар

5.3.1. Окуу процессинин кадрлар менен камсыздалышы

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили магистрлерди даярдоонун негизги билим берүү программасын ишке ашыруу квалификациялуу профессордук-окутуучулук курам менен камсыз кылынууга тийиш, ал эми лекцияларды окуй турган предметтердин үлүшү илимдин кандидаты же доктору илимий даражасы бар окутуучулар тарабынан дисциплиналардын жалпы санынан 60%тен кем эмес болушу керек.

Магистрдик программанын илимий мазмунуна жана билим берүү бөлүгүнө жалпы жетекчиликти профессор же илимдин доктору жүргүзүшү керек. Бир жетекчи экиден ашык эмес магистрдик программаларды башкарууну жүргүзө алат. Университеттин окумуштуулар кеңешинин чечими менен магистрдик программаны башкаруу илимдин кандидаттары тарабынан ишке ашырылышы мүмкүн.

Магистрант-студенттердин илимий иштерине тикелей жетекчиликти илимий даражасы жана (же) илимий наамы же ушул тармакта жетекчилик кызматта тажрыйбасы бар илимий жетекчилер ишке ашырат. Бир илимий жетекчи 5тен ашык эмес магистрант-студенттерге жетекчилик кыла алат (университеттин окумуштуулар кеңеши тарабынан аныкталат).

Окутуучулардын жалпы санында штаттык окутуучулардын үлүшү 70% кем эмес болушу керек.

5.3.2. Окуу процессинин окуу-усулдук жана маалыматтык жактан камсыздалышы

НББПны ишке ашыруу ар бир студенттин негизги билим берүү программасындагы дисциплиналардын (модулдардын) толук тизмеси боюнча түзүлгөн маалыматтар базасына жана китепкана фондуна, бардык дисциплиналар боюнча студенттин өз алдынча ишти аткаруусу үчүн электрондук китепкана же маалымат булактарынын дареги көрсөтүлгөн интернет торчосуна кирүүсү камсыздалган.

Магистранттарга ата мекендик жана чет өлкөлүк университеттер, ишканалар жана уюмдар менен тез маалымат алмашуу мүмкүнчүлүгүн камсыз кылуу керек. Университеттин билим берүү программасы лабораториялык практикумдарды жана практикалык көнүгүүлөрдү камтыган (түзүлүп жаткан компетенцияларды эске алуу менен аныкталган).

Кесиптик ишмердүүлүктүн тиешелүү багыттары боюнча (окуу профилине ылайык) илимий изилдөөлөрдүн жана инновациялардын натыйжаларын жарыялаган 10 журналдын китепкана фондунун электрондук ресурстарына жетүү камсыз кылынган. Кошумча адабияттардын фондунда окуу адабияттарынан башка ар бир 10 студентке бирден кем эмес экземплярда расмий сурап-билүүчү-библиографиялык жана мезгилдүү басылмалар бар.

Электрондук басылмаларды пайдаланууда ЖОЖ ар бир магистрантка изилдөө жана өз алдынча иштерди аткаруу үчүн окуган дисциплинелердин көлөмүнө ылайык жумасына 10 сааттан кем эмес интернетке туташкан компьютердик класста жумуш орду менен камсыз кылынган.

Ар бир магистрант окуу планындагы бардык дисциплина боюнча басылып чыккан эмгектердин, окуу-усулдук эмгектердин же электрондук басылмалар менен жетиштүү санда камсыздалат. Кафедрада адистик дисциплиналар блогу боюнча керектүү адабияттардын жана колдонмолордун бардык электрондук версиялары сакталат.

Китепканалык фонд бардык циклдын базалык бөлүгүндөгү дисциплиналар боюнча керектүү негизги окуу адабияттары менен толукталган. Адабияттардын катарында акыркы 10 жылда басмадан чыккан эмгектер жана колдонмолор көрсөтүлгөн. Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун китепканасында тиешелүү багыттын окуу планындагы бардык циклынын базалык бөлүмүндөгү дисциплиналарды өздөштүрүү үчүн зарыл болгон акыркы 5 жылда басылып чыккан адабияттар бар.

Ар бир студентке 10 дон кем эмес аталыштагы ата мекендик жана 5 тен кем эмес чет өлкөлүк аталыштагы журналдардын тизмесинен турган китепканалык фонддун комплектилерин пайдалануусу камсыздалган. ЖАМУнун китепканасынын жалпы китеп фонду 13 038 даананы түзөт. Алардын ичинен:

- гуманитардык, социалдык - 4 386 даана;
- табигый, математикалык - 2 037 даана;
- көркөм адабият, тил илими, педагогика - 6 534 даана;
- кыргыз тилинде 4 560 даана. Мындан тышкары, Жалал-Абад шаарындагы борбордук китепканасындагы адабияттар да кошумча пайдаланылат.

Магистранттардын ата мекендик жана чет өлкөлүк жогорку окуу жайлары, ишкана-мекемелер, уюмдар менен ыкчам маалымат алмашуу мүмкүнчүлүгү, заманбап кесиптик маалымат булактарынын, маалыматтык сурап билүүчү жана издөө системаларынын жеткиликтүүлүгү камсыздалган.

5.3.3. Окуу процессинин материалдык-техникалык жактан камсыздалышы

Магистрлерди даярдоодо НББПны ишке ашыруучу катары ЖАМУ окуу планында каралган дисциплинарлык, дисциплиналар аралык окутуунун, практикалык жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүнү камсыздоочу санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана нормаларга ылайыкташкан материалдык-техникалык базага ээ.

Факультетте заманбап үлгүдөгү 30дан ашык компьютерлер бар: 3 компьютердик каана, интерактивдүү доскасы бар 3 аудитория, 6 принтер, 3 ксерокс (анын ичинен 3 даанасы 3в1) бар. Бардык компьютерлер интернет менен камсыздалган локалдык торчого туташтырылган. 4 чоң лекциялык зал жана 45 окуу каанасы бар. Кафедрага электрондук доскалар жана видеопроекторлор менен жабдылган төмөнкү окуу кааналары тиешелүү:

1. 3/216 окуу каанасы
2. 3/217 окуу каанасы
3. 3/202 окуу каанасы
4. 3/205 окуу каанасы
5. 3/214 окуу каанасы
6. 3/315 окуу каанасы
7. 3/317 окуу каанасы

Бардык окуу кааналары санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана нормаларга ылайык келет, кабарлоого ылайыктуу системалар жана керектүү жабдуулар бар.

5.3.4. Бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо

Магистрдик программалардын сапатын баалоо прогресстин учурдагы мониторингин, студенттерди аралык аттестациялоону жана бүтүрүүчүлөрдүн мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациясын камтыйт.

5.3.4.1. Ар бир дисциплинанын прогрессине мониторинг жүргүзүүнүн жана аралык аттестациялоонун конкреттүү формалары жана жол-жоболору университет тарабынан өз алдынча иштелип чыгат жана окуунун биринчи айында студенттердин назарына жеткирилет.

5.3.4.2. Студенттердин жеке жетишкендиктеринин тийиштүү магистратуранын (учурдагы жана аралык аттестация) талаптарына ылайыктуулугун аттестациялоо үчүн баалоо инструменттеринин фонддары түзүлөт, анын ичинде типтүү тапшырмалар, билим, көндүм жана ээ болгон компетенциялардын деңгээли, тесттер жана текшерүүнүн методдору түзүлөт. Баалоо фонддору университет тарабынан иштелип чыгат жана бекитилет.

Баалоо фонддорунун каражаттары окутуунун жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарын толук жана адекваттуу чагылдырууга, магистратуранын жана анын окуу планынын максаттарына жана милдеттерине ылайык келүүгө тийиш. Алар бүтүрүүчү ээ болгон универсалдуу жана кесиптик компетенциялардын сапатына баа берүү үчүн иштелип чыккан.

5.4.4.3. Университет магистрлердин компетенцияларын баалоо жана контролдоо тутумун алардын келечектеги кесиптик ишинин шарттарына максималдуу жакындаштыруу үчүн шарттарды түзүшү керек. Бул максатта тигил же бул дисциплинанын окутуучуларынан тышкары, иш берүүчүлөрдү (кызыккан ишканалардын, илим-изилдөө институттарынын, фирмалардын өкүлдөрү), тектеш дисциплиналарды окуткан окутуучулар тышкы эксперт катары активдүү пайдаланылышы керек.

5.3.4.4. Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация мамлекеттик экзамендерди тапшырууга жана тапшырууга даярданууну, бүтүрүү квалификациялык ишин бүтүрүүнү жана коргоону (эгерде ЖОЖ жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга бүтүрүү квалификациялык ишин киргизген болсо) камтыйт.

5.3.4.5. Магистрдик программанын НББПга ылайык бүтүрүү квалификациялык иши стажировканын жана илимий-изилдөө иштеринин мезгилинде магистрдик диссертация түрүндө жүргүзүлөт жана өз алдынча жана логикалык жактан аяктаган бүтүрүүчү квалификациялык иш болуп саналат) магистрант даярдап жаткан ишмердүүлүктүн (илимий-изилдөөчүлүк, педагогикалык жана уюштуруу-башкаруучулук ж.б.у.с.).

6. НББПны ишке ашырууда билим берүү процессинин мазмунун жана уюштурулушун жөнгө салуучу документтер

Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн 2004-жылдын 3-февралындагы №53 токтому менен бекитилген “Кыргыз Республикасында жогорку кесиптик билим билим берүүнү уюштуруу жөнүндөгү Жобосуна” жана билим берүүнүн бардык формасы жана деңгээли боюнча сабактардын негизги түрлөрүн уюштуруу боюнча ЖКББ МББСга ылайык мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык түзүлгөн окуу пландары жана программалары аркылуу аныкталат. Окутуунун мөөнөтү, окуу жылынын башталышы жана аякталышы, милдеттүү окуу сабактары боюнча студенттин жумалык жүктөмү жана экзамендик сынактардын, каникулдардын мөөнөтү жана узактыгы, практикалык окуунун түрлөрү жана жыйынтыктоо формалары мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык түзүлгөн окуу пландарында белгиленет.

6.1. Календардык окуу графиги

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча магистрлерди даярдоодо НББПны ишке ашыруунун жыл боюнча

ырааттуулугу (теориялык окууну, практикаларды, учурдагы жана аралыктагы аттестацияны, каникулдарды кошкондо) базалык жана жумушчу окуу пландарында белгиленет.

6.2. Окуу планы

Бул билим берүү программасы боюнча базалык окуу планы жана жумушчу окуу планы иштелип чыккан. Окуу планында компетенциялардын калыптандырылышын камсыздоочу ЖКББ НББПнын циклдерин жана бөлүмдөрүн (дисциплиналар, модулдар, практикалар) өздөштүрүүнүн логикалык ырааттуулугу сакталган. **(1-тиркеме).**

6.3. Жумушчу окуу планы

Жумушчу окуу планында ар бир окуу курсунун, предметтин, дисциплинанын, модулдун өлчөмү академиялык саат жана зачеттук бирдик менен көрсөтүлөт **(2-тиркеме).**

6.4. НББП компетенциялар картасы

Компетенциялар картасы компетенттүүлүктүн мазмунундагы компоненттер, аларды калыптандыруунун технологиялары (лекция, семинар ж.б.) жөнүндө маалымат берет. Компетенциялар картасы компетенциялардын маани-маңызын ачкан, анын **550300 Филологиялык билим берүү** багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча ЖОЖдун бүтүрүүчүлөрүнөн күтүлүүчү натыйжалардын жыйындысындагы ордун жана маанилүүлүгүн аныктаган жана университеттин “орто” студентинде калыптандырылуучу компетенциялардын деңгээлин аныктаган компетенциялар паспортун түзүү үчүн кызмат кылат. Компетенцияларды калыптандыруу программасы **550300 Филологиялык билим берүү** багытынын кыргыз тили жана адабияты профили боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүнүн натыйжасында компетенттүү мамилени калыптандыруунун траекториясын пландаштырат. НББПнын компетенциялар картасы тиркелет. **(3-тиркеме).**

6.5. Базалык дисциплиналардын (модулдардын) аннотациясы. Окуу курстарынын, предметтердин, дисциплиналардын (модулдардын) аннотациясы тиркелет. **(4-тиркеме).**

6.6. Практикалардын аннотациялары

Башкаруучулук, илимий-педагогикалык, изилдөө иши практикалардын аннотациялары тиркелет. **(5-тиркеме).**

7. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар

7.1. Жалпы талаптар

- Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга коюлган талаптар жогорку окуу жайы тарабынан Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан 2012-жылдын 29-майында бекитилген №346 «Кыргыз Республикасынын жогорку жана орто кесиптик билим берүү мекемелеринин ишмердүүлүгүн жөнгө салуучу укуктук-нормативдик актыларды бекитүү жөнүндөгү» Токтомунун, анын негизинде иштелип чыккан “Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин магистратурасы жөнүндө жобосунун”, “Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин бюллетени. Магистрдик диссертация боюнча жобонун” негизинде жана Кыргыз Республикасынын жогорку окуу жайларындагы жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация жөнүндөгү жоболорго ылайык аныкталат.

1. Жогорку кесиптик билим берүүнүн негизги билим берүү программасын өздөштүрүү бүтүрүүчүнүн милдеттүү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациясы менен жыйынтыкталат.

2. “Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин магистратурасы жөнүндө жобосу”, “Б.Осмонов атындагы Жалал-Абад мамлекеттик университетинин бюллетени. Магистрдик диссертация боюнча жобо” магистрдик жогорку кесиптик билимге жана билим берүү даражасына ээ болуучу бүтүрүүчүлөргө таратылат.

3. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациянын максаты келечектеги кесиптик милдеттерин аткаруу жана аларды даярдоонун жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык келүүчү ЖАМУнун бүтүрүүчүлөрүн даярдоо деңгээлин аныктоо болуп эсептелет.

4. Жогорку кесиптик билим берүүнүн тиешелүү багыты боюнча мамлекеттик билим берүү стандартынын талаптарына ылайык ЖАМУда иштелип чыккан НББПны толук көлөмдө

өздөштүргөн студентке жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга кирген аттестациялык сыноолорго уруксат берилет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялык сыноолорго кирип, андан ийгиликтүү өткөн бүтүрүүчүгө “магистр” академиялык даражасы ыйгарылып, жогорку кесиптик билими жөнүндөгү мамлекеттик үлгүдөгү диплом берилет.

7.2. Жыйынтыктоочу аттестациялык сыноолордун түрлөрү

Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун бүтүрүүчүлөрүн жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоонун негизинде аттестациялык сыноолордун түрлөрүнө төмөнкүлөр кирет:

- магистрдик диссертацияны коргоо;
- бирдиктүү бүтүрүү экзамени.

Мамлекеттик сынактарга коюлган талаптар ЖАМУ тарабынан аныкталат.

7.3. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияны өткөрүү тартиби

1. Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялык сынакты өткөрүү тартиби Жобонун негизинде ЖАМУнун программаларында иштелип чыгат жана бардык билим берүү формалары боюнча окуган студенттерге мамлекеттик аттестация башталганга чейин жарым жыл мурда маалымдалат. Студенттер мамлекеттик сынактын программалары менен камсыз болот, ага даярдануу үчүн зарыл болгон шарттар түзүлүп, консультациялар өтүлөт.

2. Мамлекеттик аттестация мамлекеттик аттестациялык комиссиянын ачык жыйынында анын курамынын кеминде үчтөн экиден кем эмес мүчөсүнүн катышуусу менен жүргүзүлөт. Мамлекеттик сынакты кабыл алуунун тартиби ЖАМУнун программаларында белгиленет.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга кирген аттестациялык сынактын бардык түрүнүн жыйынтыгы «эң жакшы», «жакшы», «канааттандыруу», «канааттандыруу эмес» деген баалар менен аныкталат жана белгиленген тартип боюнча ошол күнү комиссиянын жыйынынын протоколуна түшүрүлөт. Комиссия тарабынан коюлган баа чечүүчү болуп эсептелет.

7.4. Жыйынтыктоочу мамлекеттик сынактарга коюлган талаптар

Жыйынтыктоочу мамлекеттик сынактардын мазмуну жана формасы ОУБдун көрсөтмөлөрүнө ылайык аныкталат.

550300 Филологиялык билим берүү (профили: кыргыз тили жана адабияты) багыты боюнча магистрдик диссертацияны коргоо жана бирдиктүү бүтүрүү экзаменин баалоо критерийлери Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун окуу-усулдук кеңеши тарабынан бекитилет.

Бөлүм	Код №	Окуу пландары, бөлүмдөрү жана аны өздөштүрүүдөгү долбоордогон жыйынтыктары	Жалпы эмгек сыйымы		Субъекттик түрү боюнча окуу абактыгынын бөлүнүшү							Курс жана семестр боюнча бөлүнүшү				Окутуу-чи формасы		
			Эмгек	Кредиттер	Аудиториялык сааттар	Аппараттык			Эксперттик	1-курс				16 жум.	16 жум.		16 жум.	16 жум.
						Лекциялык	Лаборатордук	Практикалык		1-сем.	2-сем.	3-сем.	4-сем.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15				
		ЖАЛПЫ ИЛМИЙ ЦИКЛ	20	600	300	150	0	150	300									
		Б.1.Б1.0 Базалык бөлүк	14	420	210	120	0	90	210									
		Б.1.Б1.1 Илим жана билим берүүнүн учурдагы маселелери	4	120	60	30	0	30	60	4								
		Б.1.Б1.2 Илимий изилдөөнүн методу жана методологиясы	4	120	60	30	0	30	60		4				1			
		Б.1.Б1.3 Билим берүүнүн философиялык маселелери	3	90	45	30	0	15	45						2			
		Б.1.Б1.4 Билим берүүнүн психологиясы	3	90	45	30	0	15	45	3					2			
		Б.1.Б1.0 Вариативдик бөлүк, анын ичинен студенттердин тандаоо курстары	6	180	90	30	0	60	90						1			
		Б.1.Б1.1 Жогорку мектептик билим берүүнүн методологиясы	4	120	60	30	0	30	60	4					1			
		Б.1.Б1.2 Кесиптик баарлашуу чөйрөсүндөгү чет тил	2	60	30	0	0	30	30	2					1			
		Цикл боюнча жыйынтык:	20	600	300	150	0	150	300	13	7	0	0					
		АДМИНИСТРАТИВ ЦИКЛ	60	1800	900	360	0	540	900									
		Б.1.Б2.0 Базалык бөлүк	16	480	240	135	0	105	240									
		Б.1.Б2.1 Филологиялык билим берүүнүн учурдагы маселелери	4	120	60	30	0	30	60			4			1			
		Б.1.Б2.2 Жогорку мектепте окутуунун методу жана методологиясы	4	120	60	30	0	30	60						3			
		Б.1.Б2.3 Лингвистиканын тарыхы жана теориясы	3	90	45	30	0	15	45		4				2			
		Б.1.Б2.4 Азыркы адабият таануунун негизги маселелери	3	90	45	30	0	15	45			3			3			
		Б.1.Б2.5 Билим берүүнүн экономикасы, менеджмент жана маркетинги	2	60	30	15	0	15	30			2			3			
		Вариативдик бөлүк, анын ичинен студенттердин тандаоо курстары	44	1320	660	225	0	435	660									
		Б.1.Б2.0 Вариативдик бөлүк	31	930	465	240	0	225	465									
		Б.1.Б2.1 Кыргыз тилинин теориясы	6	180	90	45	0	45	90	2	4				1,2			
		Б.1.Б2.2 Семантика	6	180	90	45	0	45	90	6					1			
		Б.1.Б2.3 Когнитивдик лингвистиканын негиздери	4	120	60	30	0	30	60				4		4			
		Б.1.Б2.4 Лингвистикалык типология жана тилдик аралдар	4	120	60	30	0	30	60						4			
		Б.1.Б2.5 Фольклордун теориясы жана тарыхы	4	120	60	30	0	30	60	4					4			
		Б.1.Б2.6 Кыргыз адабий сыйнадагы чеберчилик маселелери	3	90	45	30	0	15	45		3				1			
		Б.1.Б2.7 Тилдин социологиясы	4	120	60	30	0	30	60			4			2			
															3			

Окуу планы КР ББ жана ИМнин 2021-жылдын 21.09. № 1578/1 буйругу менен бекитилген 550300 Филологиялык билим берүү багыты боюнча жогорку кесиптик билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын негизинде иштелип чыкты. 2022-жылдын 27.04. № 9 протоколу менен Б.Осмонов атындагы ЖАМУнун Окумуштуулар Кеңешинин жыйынында каралды. Кыргыз тили жана адабияты кафедрасынын башчысы _____ Калдырова А.

*Окуу процессинин графигине өзгөртүүлөр киргизилиши мүмкүн (чөт өлкөлүк 1-курстар үчүн)

550300 Филологиялык билим берүү багытынын кыргыз тили жана адабияты профлин даярдоонун жумушчу окуу пландары

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ КЫРГЫСКОЙ РЕСПУБЛИКИ
 Жалал-Абдышевский государственный университет имени Б.Осмонова
 Факультет Филологии

Одобрено Ученым Советом ЖАГУ им. Б.Осмонова,
 протокол № 1 от 30.08.2022г.

Направление: 550300 Филологическое образование (Кыргызский язык и литература)
 Учебный план 2022-23 года. Форма обучения - очная магистратура

Дисциплина	Экзамен/зачет	Кафедра	Контр. раб	Всего ауд.	Лк.	Лб.	Пр.	Сем.	СРС	Интер. часы	рзр	Инд/з ад.	Всего	Кред	Кол недел
1-семестр															
1. ТК ОН	Экзмен	Кафедра филологии и гуманитарных наук имени Ш.И. Нуралыев	—	60	30	30	30	60	0	0	0	0	120	4	16
2. ТК ОН	Экзмен	Кафедра Педагогика и психологии	—	45	30	15	15	45	0	0	0	0	90	3	16
3. ВК ОН	Экзмен	Кафедра Педагогика и психологии	—	60	30	30	30	60	0	0	0	0	120	4	16
4. ВК ОН	Экзмен	Кафедра Английского языка и литературы	—	30	30	30	30	30	0	0	0	0	60	2	16
5. ВК П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	30	15	15	15	30	0	0	0	0	60	2	15
6. ВК П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	90	45	45	45	90	0	0	0	0	180	6	16
7. ВК П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	60	30	30	30	60	0	0	0	0	120	4	16
8. КТБ П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	75	45	30	30	75	0	0	0	0	150	5	16
Итого:															
			0												
Количество зачетов			8												
Недельная нагрузка			28.12												
2-семестр															
1. ТК ОН	Экзмен	Кафедра филологии и гуманитарных наук имени Ш.И. Нуралыев	—	60	30	30	30	60	0	0	0	0	120	4	16
2. ТК ОН	Экзмен	Кафедра филологии и гуманитарных наук имени Ш.И. Нуралыев	—	45	30	15	15	45	0	0	0	0	90	3	16
3. ТК П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	60	30	30	30	60	0	0	0	0	120	4	16
4. ВК П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	60	30	30	30	60	0	0	0	0	120	4	16
5. ВК П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	45	30	15	15	45	0	0	0	0	90	3	16
6. ВК П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	0	0	0	0	0	0	0	0	180	6	4	
7. ВК П	Экзмен	Кафедра Кыргызского языка и литературы	—	0	0	0	0	0	0	0	0	180	6	4	
Итого:															
Количество зачетов			7												
Недельная нагрузка			31.8												

		3-СЕМЕСТР												30	5,12			
1	ПК	П	Жогорку ноктөлгө окутуунун методу жана методологиясы	Экзамен	210	90	0	120	0	210	0	0	0	0	480	900	120	274
2	ПК	П	Азыркы адабият таануунун негизги мекени	Экзамен	30	15		15		30					60	60	2	5
3	ПК	П	Менеджмент, маркетинг жана билим берүүнүн экономикасы	Экзамен	30	15		15		30					60	60	2	5
4	ВК	П	Кыргыз тилинин теориясы	Экзамен	30	15		15		30					60	60	2	5
5	ВК	П	Когнитивдик лингвистиканын негиздери	Экзамен	30	15		15		30					60	60	2	5
6	ВК	П	Лингвистикалык типология жана тилдик арсалдар	Экзамен	45	15		30		45					90	90	3	5
7			Илмий-педагогикалык практика	Экзамен	45	15		30		45					90	90	3	5
8			Илин изилдоо иштери	Экзамен	0	0		0		0					300	300	10	7
			Илин изилдоо иштери	Нет отчет, по плану	0	0		0		0					180	180	6	4
			Количество эсаменов	7														
			Недельная нагрузка	27,8														
		4-СЕМЕСТР																
1			Илин изилдоо иштери	Экзамен	0	0		0		0					900	900	30	5,67
2			Бирдиктүү бугуруу экзамены	Экзамен	0	0		0		0					780	780	26	17
3			Магистрдик диссертацияны коргоо	Экзамен	0	0		0		0					60	60	2	
			Количество эсаменов	0				0		0					60	60	2	
			Количество эсаменов	3				0		0					60	60	2	
			Недельная нагрузка	7,141				0		0					1740	3600	120	274
		Всего по плану						465	0	465	0	0	0	0	1740	3600	120	274

Зап. ОЛАКО _____ Зап. ОРКОПП _____ Зап. кафе. Филол. и гум. и
 Проректор УО _____ Зав. отд. М. и Р.ИД _____ Зап. кафе. К.Я.С.И
 _____ Зап. кафе. Ист. и психол. _____ Зап. кафе. Англ. яз. и лит. _____

Учебный план составлен на основании учебных планов
 ответственных Учебным Советом ЖАУ № _____ от _____
 201_ г., № _____ от _____ 201_ г.

550300 ФИЛОЛОГИЯЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮ БАГЫТЫНЫН КЫРГЫЗ ТИЛИ ЖАНА АДАБИЯТЫ ПРОФИЛИ ҮЧҮН ДИСЦИПЛИНАЛАРДЫН АННОТАЦИЯСЫ

ИЛИМИЙ ИЗИЛДӨӨНҮН МЕТОДУ ЖАНА МЕТОДОЛОГИЯСЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Илимий таанып билүүнүн жана чыгармачылыктын усулнаамалык негиздери. Физикалык жараяндарды окшоштуруу жана моделдөө, эсептик сыноо тармактары тууралуу. Жагымдуу сынак (оптимальный эксперимент) жана өлчөөлөрдүн жыйынтыгын иштеп чыгуу усулдары. Илимий жана педагогикалык ишмердүүлүк маселелерин өз алдынча чечмелөө жараянындагы илим изилдөө методдору, методологиялык жоболор. Изилдөөнүн жаңы методдору. Педагогикалык билим берүү магистрлеринин изилдөөчүлүк компетенттүүлүгү, алардын методологиялык маданиятынын деңгээлин жогорулатуу.

БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ПСИХОЛОГИЯСЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Билим берүү системасындагы психологиянын мааниси. Билим берүү психологиясынын тарыхы жана азыркы абалы. Билим берүү процессиндеги педагогдун психологиялык мүмкүнчүлүктөрү. Билим берүүдө психологдун ишмердүүлүгүнүн негизги багыттары. Билим берүүдө психологдун ишинин мазмуну жана принциптери. Ар түдүү курактагы балдарга билим берүү ишмердүүлүгү менен тааныштыруу.

ЖОГОРКУ КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Кесиптик билим жана анын адисти тарбиялоодогу ролу. Мугалимдин окутуу ишмердиги. Студенттердин окуу ишмердүүлүгүнүн тарбиялоо процессиндеги маанилүүлүгү жана технологиясы. Заманбап университеттин лекциялары. Семинардык жана практикалык сабактарды даярдоо жана өткөрүү технологиялары. Педагогикалык окуу жайлардагы салттуу жана салттуу эмес окуу сабактарынын технологиялары. Модулдук окутуу технологиясы. Студенттердин өз алдынча иштеринин технологиясы. Студенттердин билимин жана билгичтиктерин текшерүүнүн технологиясы. Мугалимдин кесиптик өзүн-өзү өнүктүрүү технологиясы. Окутуу методдорун колдонуу техникасы. Сынчыл ой жүгүртүүнү өнүктүрүү технологиясы. Дидактикалык оюндар. Окуу-дисциплинасын маалыматтык-методикалык жактан камсыздоо. Дистанттык окутуу технологиясы.

КЕСИПТИК БААРЛАШУУ ЧӨЙРӨСҮНДӨГҮ ЧЕТ ТИЛИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Чет тилиндеги тексттер менен иштөө үчүн зарыл болгон көлөмдө лексикалык жана грамматикалык материалдарды колдонуу, ошондой эле кесиптик ишмердүүлүк процессинде баарлашууну жүргүзүү; студенттер тарабынан кесиптик жана күнүмдүк темалар боюнча чет тилинде (оозеки жана жазуу түрүндө) керектүү баарлашуу көндүмдөрүн өздөштүрүү; үйрөнүп жаткан тилдин өлкөлөрү жөнүндө маалымат алуу (алардын географиясы; негизги тарыхый окуялар; коомдук тартип; тарых жана экономикалык өнүгүүнүн заманбап тенденциялары; борбордук бийлик органдары; ички жана тышкы саясат; ири коомдук уюмдар; майрамдар, үрп -адаттар жана салттар; көрүнүктүү тарыхый инсандар; илимдин жана маданияттын көрүнүктүү өкүлдөрү)

ФИЛОЛОГИЯЛЫК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН УЧУРДАГЫ МАСЕЛЕЛЕРИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Филологиялык билим берүү чөйрөсүндөгү заманбап көйгөйлөр. Филологиялык билим берүүнүн мазмунун жакшыртуу маселелери. Билим берүү концепциясынын максаттары. Максаттарды ишке ашырууда Кыргыз Республикасынын заманбап билим берүү ыкмалары боюнча окутуу. Компетенттүүлүккө негизделген мамиле түшүнүгү. Филологиялык билим берүү боюнча компетенттүүлүккө негизделген мамилени ишке ашыруу. Филологиялык билим берүү тармагында заманбап технологияларды тандоо принциптери: жылы, жаш өзгөчөлүктөрү, жеке жетишкендиктерине жараша предметтик аймакты өнүктүрүү жана билим берүүнүн өзгөчөлүгүнө жараша окуунун мазмуну жана тартибин түзүү, окутуу материалдарын тандап алууга үйрөтүү. Мониторинг жана баалоо иштеринин маңызын аныктай билүү, жыйынтыктарын чыгаруу. Аттестациялоонун жаңы формаларын издеп табуу, кыргыз тили жана адабияты боюнча бирдиктүү мамлекеттик экзамендерди уюштурууга катышуу. Салттуу жана заманбап каражаттар аркылуу окуу жыйынтыктарын чыгаруу.

ЛИНГВИСТИКАНЫН ТАРИХЫ ЖАНА ТЕОРИЯСЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Грецияда тил илиминин калыптанышынан баштап, грек грамматикасынын калыптана башташы; Софисттердин билим берүү жана окутуу иштери; Аристотель жана ысымдарды (атоолорду) берүүнүн байыркы теориясы; Эллинизм доорундагы философиялык мектептер жана тил көйгөйлөрү; Александрия Грамматика мектеби; Байыркы Римдин лингвистикасы; Орто кылымдагы Европада лингвистикалык илимдин өнүгүшү; XI кылым - Аристотелдин логика боюнча чыгармаларынын толук корпусунун ачылышы жана тилдик кубулуштарды кароонун жаңы ыкмасы; Модисттердин (modistae) грамматикалык окуусу; Ломоносов жана 18-кылымдын экинчи жарымындагы Россиядагы грамматикалык салт; XIX кылымдагы лингвистикада психологиялык багыт; Россиядагы младограмматизм. Бодуэн де Куртененин Казан лингвистикалык мектеби окутулат.

КЫРГЫЗ ТИЛИНИН ТЕОРИЯСЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Тилдин теориясы илим катарында. Жалпы элдик кыргыз тилинин калыптануу тарыхы. Кыргыз адабий тилинин жалпы элдик негиздери. Кыргыз адабий тилинин калыптануу этаптары. Кыргыз адабий тилинин формалары жана стилдик жактан жиктелиши. Азыркы кыргыз адабий тилинин илимий негизде изилдениши. Структуралык тил илими жана кыргыз тили. Кыргыз тилинин тыбыштык системасы. Азыркы кыргыз тилинин орфоэпиясы. Азыркы кыргыз тилинин орфографиясы. Азыркы кыргыз тилинин лексикасы. Кыргыз тилиндеги сөз жасоо маселелери. Азыркы кыргыз тилинин морфологиясы. Азыркы кыргыз тилинин синтаксиси. Кыргыз тилинин стилистикасы

ФОЛЬКЛОРДУН ТЕОРИЯСЫ ЖАНА ТАРИХЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Кыргыз фольклорунун теориясынын жалпы илимдер менен болгон байланыштары. Элдик оозеки чыгармалардын мазмундук, формалык жактан жиктелиши, элдик оозеки чыгармалардын эпикалык, лирикалык жана көркөм өнөр теги катары кылымдап, улам өсүп-өнүгүп бүгүнкү доорго жетиши. Фольклористиканын илим катары өнүгүү этаптарын ачып берүү; Дүйнөлүк фольклор менен кыргыз фольклорунун окшоштуктарын, жалпылыктарын талдоо; Дүйнөлүк түрк тилдүү элдеринин элдик оозеки чыгармаларынын жанрдык байланыштарынын өзгөчөлүктөрүн өздөштүрүү; Эпикалык жанрлардагы сюжеттик-композиция маселелерин талдап берүү; Эпикалык жанрлардын образдар системасы. Дастан, элдик поэмалардын жанрдык өзгөчөлүктөрүн окутуп үйрөтүү жолдору.

ДҮЙНӨ ЭЛДЕРИНИН ЭПИКАЛЫК ПОЭЗИЯСЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Бул дисциплинада: байыркы грециялык батырлар, “Олимп кудайлары” жөнүндө баяндар, Гомерге таандык деп эсептелген “Илиада” “Одиссея” поэмалары, “Нибелунг Зихфрид” жөнүндөгү, “Роланд” жөнүндөгү, Манас, Гильгемаш, Сид, Илья Муромец жөнүндөгү баяндар “Махабхарата”, “Рамайна” сыяктуу индия эпостору, финдердин “Калевала” эпосу жөнүндөгү баяндардын мазмундары эске салынып, алардын филологиялык, философиялык маселелери боюнча изилдөөлөр жөнүндө кабар берилет. Байыркы адамдардын дүйнө таанымы, жакшылык-жамандык боюнча түшүнүктөрү, эстетикалык сезим-туйгулары, этикалык принциптери жөнүндө маалыматтарды камтыйт. Дүйнө элдеринин эпикалык чыгармаларынын типологиялык жалпылыктары жана айырмачылыктарынын себептери талданат.

ИЛИМ ЖАНА БИЛИМ БЕРҮҮНҮН УЧУРДАГЫ МАСЕЛЕЛЕРИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Илим жана анын азыркы коомдогу ролу; азыркы мезгилдеги илимдин өнүгүшүнүн негизги тенденциялары; илимий мектеп окумуштууларды даярдоонун формасы катары; илимдин өнүгүү мыйзамдары; кыргыз коомундагы учурдагы илим маселелери. илим жана анын азыркы коомдогу ролун анализдөө; азыркы мезгилдеги илимдин өнүгүшүнүн негизги тенденцияларынан кабардар болуу; илимий мектеп окумуштууларды даярдоонун формасы катары кызмат кылаарын аңдоо, анализдөө; илимдин өнүгүү мыйзамдарын талдоо; кыргыз коомундагы учурдагы илим маселелерин коомчулукка сунуштоо ж.б.

БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ФИЛОСОФИЯЛЫК МАСЕЛЕЛЕРИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Дүйнө жана андагы адамдын орду. Азыркы социалдык-маданияттаагы реалийдин татаалдыгын түшүнүүгө тарбиялоо жана аларга толеранттуу баа берүү. Студенттин дүйнөгө болгон мамилесиндеги рефлексивдүү позициясын жана келечектеги кесиптик ишмердүүлүгүнүн кээ бир фундаменталдык аспектилерин. Азыркы философиянын абалын, калыптануу картинасын, анын коомдогу гуманистик жана социомаданий функциясын ачуу, анализдөө; Студенттердин философиялык билим системасы; Азыркы коомдун маалымат мейкиндиги дүйнөгө болгон көз караштын принципалдуу маселелерине маани берүү жана өз алдынча анализдөө; Дүйнөгө болгон көз караштык проблемаларды философиялык-методологиялык анализдөө; Студенттердин дүйнө жөнүндөгү жекече көз карашынын калыптануусу жана дүйнөдөгү өз ордун аңдай билүүсү; Азыркы Кыргызстандагы диндик конфессияларга жана ар улуттун өкүлдөрүнө толеранттуу мамиле жасоо көндүмдөрү

ЖОГОРКУ МЕКТЕПТЕ ОКУТУУНУН МЕТОДУ ЖАНА МЕТОДОЛОГИЯСЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Жогорку мектепте окутуунун методу жана методологиясы дисциплинасынын негизги өзгөчөлүктөрү. Жогорку окуу жайларында окуу процессин методикалык камсыздоо. Педагогикалык (билим берүү) процессин жогорку окуу жайларында долбоорлоо. Университетте проблемалуу окутуунун методикасы. Университеттин окуу процессиндеги көйгөйлөрдү чечүү. ЖОЖдордо программаланган окутуунун методдору жана негизги каражаттары. ЖОЖдордо сабактын имитациондук-оюндук жана маалыматтык-дискуссиялык формалары. Изилдөөлөрдүн практикага багытталышы жана контролдоо-баалоо формалары.

СЕМАНТИКА ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Семантика жана анын объектиси, сөз жана түшүнүк, сөз маанилери, сөздүн лексико-семантикалык мааниси, сөздүн грамматикалык мааниси, сөздүн контексттик жана эмоционалдык маанилери, сөздүн түз жана өтмө маанилери, сөздүн конкреттүү жана абстракттуу мааниси, сөз маанилеринин кеңейиши, сөздөрдүн номинативдик, коннотативдик мааниси, кыргыз тилиндеги эң байыркы лексика-семантикалык көрүнүштөр, сөздөрдүн маанилик катышы ж.б.

КЫРГЫЗ АДАБИЙ СЫНЫНДАГЫ ЧЕБЕРЧИЛИК МАСЕЛЕЛЕРИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Кыргыз адабий сынынын чеберчилик маселелеринде кыргыз адабий сынынын башаты, тарыхы жана анын негиздөөчүлөрүнө жалпы обзор берилип, бүгүнкү күнгө чейин кыргыз адабий сынында өзгөчөлөнгөн эмгеги менен таанылган адабиятчы, сынчылардын адабий адабий портреттери, маселелери жана проблемалары менен аныкталат. Кыргыз элдик оозеки чыгармачылыгындагы, ырчылар чыгармачылыгындагы сынчыл көз караштар, дүйнөлүк адабий сындын башаты, тарыхы, өнүгүү эволюциясы, орус жана боордош элдер адабиятындагы адабий сындын таасири. Кыргыз профессионал адабий сынынын кыргыз профессионал жазма адабият менен удаалаш өсүп-өнүгүүсү, ХХ кылымдагы кыргыз адабият таануу илиминин тарыхы менен тыгыз байланышы, проблемалары, жаңычылдыктары. Эгемендүү кыргыз коомундагы кыргыз адабий сынынын чеберчилик маселелери, ийгилик, кемчиликтери.

ТИЛДИН СОЦИОЛОГИЯСЫ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Логикалык жана мурда окутулган коммуникация социологиясы, коомдук пикирдин социологиясы, этносоциология, социологиялык ааламдашуу, саясат таануу, эл аралык мамилелер социологиясы, илим социологиясы, билим берүү социологиясы, башкаруу социологиясы жана башка бир катар социологиялык дисциплиналар менен олуттуу жана методикалык жактан байланышкан, аларды теориялык, методикалык жана практикалык система менен толуктоо жана байытуу, коомдук жүрүм -турумдун лингвистикалык параметрлери жөнүндөгү илим.

АДАБИЯТ ЖАНА ДҮЙНӨ ТААНУУ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Көркөм методдордун эволюциясы. Орто кылым, классицизм жана анын эки баскычы, реализм менен кеңири тааныш болушкандыгын эске алуу менен Адабият жана дүйнө тааным дисциплинасында, негизинен ХХ кылымдан берки көркөм адабият иштеп чыккан методдор жана алардын авторлорунун чыгармачылыктары. Достоевский, Гогол, Чеховдордун “кичинекей адамдарынын” образдары, Л.Толстойдун жана А.Чеховдун көркөм каармандары адам коомунун формацияларынын кантип алмашылып жаткандыгын кантип чебер көрсөткөндүктөрү, эксистенциализмдин башында турган жазуучулар жана алардын аяңдуу чыгармалары, Сартрдын “сартризм”, метафизика, магиялык реализмдин дүйнөлүк адабиятта жана кыргыз адабиятындагы кубулуштары, көркөм адабиятта “Жоголгон муун”, А.Камюнун “Бунтуюүй челек”, “Сизифтин ташы”, “Тургеневдин аялдары”, “Айтматовдун балдары” “Айтматовдун “Коммунист жөнүндөгү концепциясы”, К.Акматовдун кайып дүйнөсү, К.Жусубалиевдин сюжетсиз чыгармалары.

АЗЫРКЫ АДАБИЯТ ТААНУУНУН НЕГИЗГИ МАСЕЛЕЛЕРИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Азыркы адабият таануу илиминин негизги маселелеринин илим катарында калыптанышы, анын предмети, максат милдеттери, тарыхы, өнүгүү мыйзам ченемдүүлүктөрү, адабий процесс жана адабий багыттар. Көркөм адабияттагы мазмун жана форма. Чыгарманын темасы жана идеясы. Көркөм мүнөз жана эстетикалык идеал. Көркөм

чыгарманын сюжети жана композициясы. Адабий тектер, түрлөр жана жанрлар. Азыркы адабият таануу илиминин эстетика, философия менен карым-катышы. Метод жана методология. Стил жана адабий процесс. Адабий багыттар тууралуу маалымат. Көркөм адабияттын жалпы жана ички касиеттери. Мазмун жана форма. Адабий чыгарманын ички касиеттеринин адабият таануу илиминин негизги объектиси катарында. Көркөм чыгарманын тили. Дүйнөлүк жана кыргыз адабият адабият таануу илиминин проблемалары, окшоштуктары жана айырмачылыктары.

БИЛИМ БЕРҮҮНҮН ЭКОНОМИКАСЫ, МЕНЕДЖМЕНТИ ЖАНА МАРКЕТИНГ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Курстун предмети жана максаттары. Жалпы менеджмент теориясы жана билим берүүнү башкаруу проблемаларынын өнүгүшү. КРгы менеджменттин өзгөчөлүктөрү жана башкаруу ыкмалары. Билим берүү уюмунда персоналды башкаруу. Билим берүү уюмунун стратегиялык башкаруусу. Билим берүү кызматтарынын маркетингинин маңызы жана анын элементтери. Маркетиндик изилдөө. Маркетиндик коммуникациясы. Керектөөчүлөрдүн жүрүм -туруму. Маркетинги башкаруу. Экономиканын негиздери. Рыноктук баасы. Билим берүү мекемелеринде эмгекти уюштуруу жана эмгекке акы төлөө. Билим берүү мекемелерине салык салуу. Билим берүү мекемелерин каржылоо. Билим берүү мекемелериндеги бухгалтердик сеп. Тайм -менеджмент (Тайм -менеджмент). Карьера башкаруу.

КОГНИТИВДИК ЛИНГВИСТИКАНЫН НЕГИЗДЕРИ ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Когнитивдик лингвистиканын азыркы тил илиминдеги орду. когнитивдик парадигманын кайра жаралышы. Когнитивдик изилдөөнүн багыттары. Азыркы когнитивдик лингвистиканын актуалдуу проблемалары. Негизги когнитивдик лингвистиканын түшүнүктөрү. Түшүнүк аң -сезимдин бирдиги катары. Аң -сезимдин түрлөрү. Билимдин типологиясы жана форматтары. Металлингвистикалык аң -сезим проблемасы. Түшүнүктөрдүн типологиясы. Түшүнүк жана дискурс. Лингвистикалык фактыларды интерпретациялоо, таанып билүү процесси. Когнитивдүү изилдөө ыкмалары. Сөздүн ички формасына когнитивдик анализ жүргүзүү. Билимдин дискурсивдүү структуралары. Концепцияны моделдөө жана тексттин / дискурстун таанып -билүү мейкиндигин моделдөө. Коммуникация процессинин когнитивдик-прагматикалык анализи.

ЛИНГВИСТИКАЛЫК ТИПОЛОГИЯ ЖАНА ТИЛДИК АРЕАЛДАР ДИСЦИПЛИНАСЫНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Лингвистикалык типология жана анын негизги бирдиктери (лингвистикалык тип, тилдин түрдүү тил параметрлери, типологиялык мүмкүнчүлүктөрдүн мейкиндиги, типологиялык классификация ж.б.) жөнүндөгү илимий-теориялык билимдерди берүү; ареалдык лингвистиканын (тил байланыштары, кош тилдүүлүк, интерференция, тилдик биримдик, тил саясаты, пиджинизацияланган жана креол тилдери ж.б.); негиздери, тилдердин типологиялык жана ареалдык классификациялары жана лингвистикалык бирдиктер жөнүндө түшүнүк берүү жана бул багытта практикалык иштерди жүргүзүү.

ПРАКТИКА БОЮНЧА АННОТАЦИЯЛАР

БАШКАРУУЧУЛУК ПРАКТИКАНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Башкаруучулук практикасы окуу дисциплиналары боюнча мугалимдин жана класс жетекчинин функцияларын комплекстүү аткарууга, билим берүү мекемелеринде окуучулар менен тарбиялык иштерди жүргүзүүгө, окуу планынын психологиялык-педагогикалык жана методикалык бөлүмдөрүнүн предметтери боюнча билимдерин системалаштырууга даярдоо болуп саналат. Бул максат тил, адабият, педагогика, психология дисциплиналарын окутуунун методикасы менен комплекстүү айкалышын берип, предметтин теориясында, окуу-тарбия иштеринде теориядан практикага өтүүгө мүмкүндүгүн бергендиги менен маанилүү. Башкаруу практика процессинде теориялык билимдер бекемделет, мугалим, класс жетекчи катары келечектеги кесиптик ишмердүүлүк жаатында практикалык тажрыйба топтолот. Жалпы көлөмү 120 саат.

ИЛИМИЙ-ПЕДАГОГИКАЛЫК ПРАКТИКАНЫН АННОТАЦИЯСЫ

Илимий-педагогикалык практика магистранттардын окуу процессинин маанилүү компоненти жана ажырагыс бөлүгү болуп саналат. Практиканын бул түрү магистранттарды университетте иштөөгө даярдоо жагынан жалпы кесиптик даярдоо функцияларын аткарат. Магистранттардын илимий-педагогикалык практикасы окуу сабактарын өткөрүүдө практикалык көндүмдөрдү алууга багытталган. Практиканын милдеттери: - магистранттардын окуу процессинде алган билимдерин, жөндөмдөрүн жана көндүмдөрүн бышыктоо; - сабактарды ар кандай формаларын даярдоонун жана өткөрүүнүн методикасын өздөштүрүү; - окуу сабактарын талдоо методикасын өздөштүрүү; - заманбап билим берүү маалымат технологиялары жөнүндө идеяларды өнүктүрүү; - өз алдынча билим алуу жана өзүн-өзү өркүндөтүү көндүмдөрүн жайылтуу, магистрлердин илимий-педагогикалык ишмердүүлүгүн активдештирүү; - окутуунун жана тарбиялоонун жалпы максаттары менен аныкталган инсандык сапаттарды өнүктүрүү.

ИЛИМИЙ-ИЗИЛДӨӨ ИШИНIN АННОТАЦИЯСЫ

Илимий-изилдөө практикасы магистранттардын илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүдөгү негизги жолу. Илимий-изилдөө практикасы илимий макалаларды жазуу, же аналитикалык обзор жазууну жана профиль боюнча окуу материалдарын иштеп чыгууну карайт. Практика студенттердин лингвистикалык дисциплиналар тармагындагы профессионалдык көз караштарын калыптандырат, өздөрү тандап алган жана жактырган илимий изилдөө иштери боюнча кеңири илимий ишмердүүлүгүн ишке ашарышат.